

ЦИВІЛЬНЕ ПРАВО І ПРОЦЕС; СІМЕЙНЕ ПРАВО; МІЖНАРОДНЕ ПРИВАТНЕ ПРАВО

УДК 347.95:004

DOI <https://doi.org/10.32782/2311-8040/2025-1-1>

Парасюк Василь Михайлович,

кандидат юридичних наук, доцент,
доцент кафедри загальноправових дисциплін
Львівського державного університету внутрішніх справ,
вулиця Городоцька, 26, Львів, 79000, Україна
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-8195-7597>

Онишко Оксана Богданівна,

кандидат юридичних наук, доцент,
доцент кафедри адміністративно-правових дисциплін
Львівського державного університету внутрішніх справ,
вулиця Городоцька, 26, Львів, 79000, Україна
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-5165-1810>

Бориславський Ростислав Андрійович,

доктор філософії, доцент кафедри цивільно-правових дисциплін
Львівського державного університету внутрішніх справ,
вулиця Городоцька, 26, Львів, 79000, Україна
ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-8941-7942>

ТЕОРЕТИКО-ПРАВОВІ ЗАСАДИ ЕЛЕКТРОННОГО СУДОЧИНСТВА В ЦИВІЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ УКРАЇНИ: СУЧАСНІ ВИКЛИКИ

***Анотація.** У контексті доведення актуальності теми дослідження встановлено, що електронне судочинство сприяє зменшенню бюрократії, скороченню часу розгляду справ та підвищенню прозорості судових процесів. Нами доведено, що в контексті глобальної цифровізації розвиток електронного судочинства стає необхідним кроком для модернізації правової системи та забезпечення її відповідності сучасним вимогам. Структура проведення дослідження передбачала огляд літератури за темою, представлення мети й методів дослідження, висвітлення ключових результатів і формування власних висновків. Віддаючи належне науковому здобутку інших науковців, встановлено, що через посилення цифровізації питання характеристики теоретико-правових засад електронного судочинства в цивільному процесі України досі актуальне. Методологія дослідження передбачає застосування таких методів: індукції та дедукції, порівняння і систематизації, синтезу і аналізу, морфологічного аналізу, табличного й графічного, абстрактно-логічного. В результаті проведеного дослідження визначено ключові характеристики електронного судочинства в цивільному процесі. Доведено, що саме електронне судочинство відіграє ключову роль у цивільному процесі, забезпечуючи підвищену ефективність та доступність судових послуг. При цьому визначено, що із посиленням цифровізації посилюються й виклики. Виокремлено основні виклики для електронного судочинства у цивільному процесі. Критичною перешкодою залишається питання недостатнього рівня підготовки та навчання суддів та працівників судових установ для роботи з новітніми цифровими технологіями, що може призводити до низької ефективності використання електронних систем. Загалом встановлено, що поточний стан електронного судочинства нині характеризується значним прогресом та активним*

впровадженню у багатьох країнах світу. Подальших досліджень потребує аналіз міжнародних практик розвитку електронного судочинства в цивільному процесі.

Ключові слова: судочинство, електронне судочинство, право, судова система, цифровізація, цифрові технології, сучасні виклики, цивільний процес.

Parasiuk Vasyi, Onyshko Oksana, Boryslavskyi Rostyslav. Theoretical and legal principles of electronic litigation in civil procedure in Ukraine: contemporary challenges

Abstract. *In the context of proving the relevance of the research topic, it has been established that electronic litigation facilitates the reduction of bureaucracy, shortening of case processing time, and increasing the transparency of judicial processes. We have proven that in the context of global digitalization, the development of electronic litigation becomes a necessary step for modernizing the legal system and ensuring its compliance with contemporary requirements. The structure of the research involved a review of literature on the topic, presentation of the purpose and methods of research, highlighting key results, and forming our conclusions. Recognizing the scientific achievements of other researchers, it has been established that due to increased digitalization, issues related to the theoretical and legal foundations of electronic litigation in civil procedure in Ukraine remain relevant. The research methodology involves the application of methods such as induction and deduction, comparison and systematization, synthesis and analysis, morphological analysis, tabular and graphical, and abstract-logical. As a result of the research, key characteristics of electronic litigation in civil procedure have been defined. It has been proven that electronic litigation plays a key role in civil procedure, providing increased efficiency and accessibility of judicial services. Meanwhile, it has been determined that with enhanced digitalization, challenges also intensify. Key challenges for electronic litigation in civil procedure have been singled out. A critical obstacle remains the issue of inadequate training and education of judges and court staff to work with the latest digital technologies, which can lead to low efficiency in the use of electronic systems. Overall, it has been established that the current state of electronic litigation today is characterized by significant progress and active implementation in many countries around the world. Further research is needed to analyze international practices in the development of electronic litigation in civil procedure.*

Key words: litigation, electronic litigation, law, judicial system, digitalization, digital technologies, contemporary challenges, civil procedure.

Вступ. Розвиток електронного судочинства є надзвичайно важливим та актуальним у сучасних умовах цифровізації суспільства. Судочинство, яке традиційно передбачало фізичну присутність сторін у залі суду, поступово переходить у цифровий формат, що дозволяє оптимізувати процеси та зробити їх більш доступними. Електронне судочинство сприяє зменшенню бюрократії, скороченню часу розгляду справ та підвищенню прозорості судових процесів. У контексті глобальної цифровізації розвиток електронного судочинства стає необхідним кроком для модернізації правової системи та забезпечення її відповідності сучасним вимогам.

Судочинство набирає оборотів завдяки кільком ключовим факторам. По-перше, зростаюча потреба в оперативності та ефективності судових процесів стимулює впровадження електронних рішень. По-друге, розвиток інформаційних технологій дає можливість створювати безпечні та надійні платформи для проведення судочинства онлайн. Крім

того, пандемія COVID-19 продемонструвала необхідність дистанційних форматів роботи, що ще більше прискорило впровадження електронного судочинства. Ці чинники сприяють зростанню довіри до електронних форм судочинства та їх широкому впровадженню. Електронне судочинство приносить значні переваги як для судової системи, так і для учасників процесу. Завдяки цифровим інструментам судочинство стає більш прозорим та доступним для громадян, що підвищує рівень довіри до правової системи. Автоматизація рутинних процесів дозволяє суддям та працівникам суду зосередитися на суттєвих аспектах справ, підвищуючи загальну ефективність судочинства. Крім того, електронні бази даних та електронний документообіг забезпечують кращий облік та збереження судових матеріалів, що сприяє підвищенню якості судочинства.

У майбутньому електронне судочинство продовжить розширюватися та вдосконалюватися, відповідаючи на нові виклики та потреби

суспільства. Інноваційні технології, такі як штучний інтелект та блокчейн, можуть бути інтегровані у судочинство для покращення процесів прийняття рішень та забезпечення безпеки даних. Зростаюча інтеграція електронного судочинства в міжнародні правові системи сприятиме гармонізації процедур та сприятиме міжнародній співпраці у сфері правосуддя. Таким чином, розвиток електронного судочинства не лише продовжить свій зростаючий тренд, але і стане невід'ємною частиною сучасної правової інфраструктури.

Все це актуалізує тему статті, особливо в умовах посилення цифровізації й нових сучасних викликів. Структура статті передбачає проведення аналізу останніх досліджень і публікацій, формування мети статті, висвітлення результатів і представлення по них висновків.

Проблеми, пов'язані з електронним судочинством, є актуальними. При цьому виокремимо низку напрацювань провідних науковців, таких як: А. Кузьмін, В. Савчук, С. Павленко, М. Краснопольський, О. Терещенко, Т. Жданова, І. Мірошніченко, П. Ткач, Р. Білан, Ю. Король, І. Воронін, О. Поліщук, О. Горбач, Є. Журавльов, Д. Поліщук, Ф. Кравченко, Г. Шевченко, Х. Василенко, Ц. Литвин, Ш. Карпенко та інші. До прикладу, ефективність правосуддя та судові реформи в Україні [1] обговорюються Н. Чудик, де зосереджено увагу на аналізі сучасних викликів і міжнародного досвіду. Розвиток адміністративної юстиції та електронного судочинства розкритий у роботах М. Смокович [2] і Л. Сердюк [3], де підкреслюється необхідність інтеграції новітніх технологій у правову систему. К. Сергєєв [4] розглядає вимоги до законодавчої діяльності в епоху розвитку інформаційних технологій, акцентуючи на адаптації законодавства до сучасних викликів.

Дослідження диджиталізації у судочинстві В. Рудюк [5] і проблем запровадження електронного судочинства І. Русановою [6] акцентують на ключових викликах, що стоять перед цим процесом у контексті технологічного розвитку і правових перешкод. В. Решота [7] вивчає проблематику визначення основних

понять у сфері здійснення правосуддя, підкреслюючи важливість чіткості термінології. В. Політанський [8] аналізує доктрину електронного управління, розглядаючи її основні поняття і застосування. А. Погорілецька, М. Богатирьова [9] досліджують організаційно-правові аспекти системи документообігу суду, вказуючи на ключові виклики. О. Олійничук, Р. Олійничук, А. Колесніков [10] вивчають електронне правосуддя як елемент сучасної системи судочинства, обговорюючи його впровадження та ефективність. С. Обрусна, І. Іванова, В. Чубань [11] зосереджуються на адміністративно-правовому забезпеченні електронного суду під час пандемії COVID-19. В. Мильцева [12] розглядає передумови виникнення електронного правосуддя, висвітлюючи історичний контекст та сучасні потреби. Н. Кушакова-Костицька [13] порівнює українські та зарубіжні досвіди у сфері електронного правосуддя, вказуючи на успіхи та виклики.

Міжнародні стандарти та перспективи дистанційного правосуддя після пандемії COVID-19 висвітлені у працях В. Круковес [14] та А. Кошман [15]. Ці джерела вказують на важливість гармонізації українських реформ з глобальними тенденціями і необхідність зміцнення законодавчої бази для підтримки нових форм правосуддя. Загалом література висвітлює багатогранність впровадження електронного судочинства в Україні, включаючи не тільки технологічні аспекти, але й організаційні, правові та освітні вимоги.

Проте з огляду на здобуток науковців і практиків питання змін у судочинстві внаслідок посилення цифровізації досі залишається актуальним.

Матеріали та методи. Метою статті є характеристика теоретико-правових засади електронного судочинства в цивільному процесі України. При цьому основне завдання статті являє собою визначення ключових сучасних викликів для розвитку електронного судочинства в цивільному процесі України.

Для характеристики теоретико-правових засад електронного судочинства в цивільному процесі України застосовано такі методи:

індукції та дедукції, порівняння і систематизації – для визначення та характеристики сутності електронного судочинства; синтезу й аналізу – для доведення суттєвості впливу цифровізації і сучасних викликів на розвиток електронного судочинства в цивільному процесі України; морфологічного аналізу – для групування теоретико-правових засад електронного судочинства в цивільному процесі України; табличний і графічний – для якісного подання результатів дослідження; абстрактно-логічний – для формування теоретичних узагальнень і висновків дослідження.

Результати. Сутність електронного судочинства полягає у цифровізації всіх етапів судового процесу, що включає подачу заяв, обмін документами, проведення засідань та прийняття рішень в електронному форматі. Це передбачає використання спеціалізованих інформаційних систем та платформ, які забезпечують доступність і зручність для всіх учасників судочинства, включаючи суддів, адвокатів, сторони процесу та громадян. Електронне судочинство дозволяє автоматизувати багато рутинних процедур, зменшити паперову тяганину та забезпечити швидший обіг документів, що суттєво підвищує ефективність судової системи. Основна мета електронного судочинства – зробити процес судочинства більш прозорим, доступним та оперативним

відповідно до вимог сучасного інформаційного суспільства. Особливості електронного судочинства включають інтеграцію сучасних технологій, таких як хмарні обчислення, електронний документообіг, відеоконференції та системи штучного інтелекту для аналізу даних. Однією з ключових характеристик є забезпечення високого рівня безпеки та конфіденційності інформації, що передається та зберігається в електронних системах судочинства. Крім того, електронне судочинство характеризується гнучкістю та адаптивністю до різних правових систем і вимог, що дозволяє інтегрувати міжнародні стандарти та найкращі практики. Важливою особливістю є також можливість дистанційного доступу до судових засідань та матеріалів справ, що підвищує доступність правосуддя для громадян, особливо в умовах пандемій, або для тих, хто проживає у віддалених регіонах. Таким чином, електронне судочинство забезпечує більш ефективну, прозору та доступну судову систему, відповідаючи на виклики сучасності (табл. 1).

Електронне судочинство відіграє ключову роль у цивільному процесі, забезпечуючи підвищену ефективність та доступність судових послуг. Завдяки цифровізації судочинства цивільні справи можуть розглядатися швидше та з меншими витратами часу та ресурсів для

Таблиця 1
Ключові характеристики електронного судочинства в цивільному процесі

Характеристика	Сутність
Електронний документообіг	Електронний документообіг є однією з основних характеристик електронного судочинства, що дозволяє подавати, обмінювати та зберігати судові документи в цифровому форматі. Це значно спрощує процес подачі позовів, подання доказів та інших процесуальних документів, зменшуючи необхідність у паперовій роботі
Дистанційне проведення засідань	Можливість проводити судові засідання дистанційно через відеоконференції є важливою характеристикою електронного судочинства. Це забезпечує гнучкість та зручність для всіх сторін процесу, особливо для тих, хто перебуває у віддалених регіонах або має обмежені можливості для особистої присутності
Автоматизація управління справами	Автоматизовані системи управління справами дозволяють ефективно координувати роботу суддів та працівників суду, відстежувати терміни виконання процесуальних дій та забезпечувати своєчасне виконання завдань. Це включає автоматичне нагадування про важливі дати, генерацію судових рішень та звітів, а також аналіз даних для покращення процесів судочинства
Безпека та конфіденційність інформації	Забезпечення високого рівня безпеки та конфіденційності даних є критично важливою характеристикою електронного судочинства. Використання сучасних технологій шифрування, аутентифікації та захисту від кібератак гарантує, що чутлива інформація, що обробляється у процесі судочинства, залишається захищеною від несанкціонованого доступу та втручання

всіх учасників процесу. Електронні платформи дозволяють сторонам подавати позови, відповідати на них та обмінюватися документами онлайн, що суттєво скорочує час на організаційні процедури та знижує ризик затримок. Крім того, електронне судочинство сприяє підвищенню прозорості процесу, оскільки всі дії та рішення стають доступними для перегляду в режимі реального часу, що зміцнює довіру громадян до судової системи. Особливу роль електронного судочинства у цивільному процесі відіграють такі інструменти, як електронний документообіг, відеоконференції та автоматизовані системи управління справами. Електронний документообіг дозволяє зберігати та обробляти документи у цифровому форматі, що спрощує їх доступ та пошук, а також забезпечує безпеку та конфіденційність інформації. Відеоконференції дають змогу проводити засідання та слухання дистанційно, що особливо важливо для сторін, які перебувають у різних географічних місцях або мають обмежені можливості для особистої присутності. Автоматизовані системи управління справами допомагають суддям та працівникам суду ефективніше координувати роботу, відстежувати терміни та забезпечувати своєчасне виконання процесуальних дій.

Таким чином, електронне судочинство інтегрується в цивільний процес, роблячи його більш гнучким, оперативним та орієнтованим на сучасні потреби суспільства (рис. 1).

Нині електронне судочинство стикається з низкою серйозних викликів, які необхідно подолати для його успішного впровадження та функціонування. Одним із головних є забезпечення високого рівня кібербезпеки та захисту персональних даних, оскільки судові процеси містять чутливу інформацію, яка повинна бути надійно захищена від несанкціонованого доступу та кібератак. Крім того, є проблема забезпечення рівного доступу до електронних судових послуг для всіх громадян, включаючи людей з обмеженими можливостями та мешканців віддалених регіонів, де інфраструктура інтернет-зв'язку може бути не досить розвиненою. Також важливою перешкодою є недостатній рівень підготовки та навчання суддів та працівників судових установ для роботи з новітніми цифровими технологіями, що може призводити до низької ефективності використання електронних систем. Нарешті, необхідно постійно оновлювати законодавчу базу, щоб вона відповідала швидким темпам розвитку технологій та забезпечувала правову визна-

Рис. 1. Основні виклики для електронного судочинства у цивільному процесі

ченість і довіру до електронного судочинства серед громадян.

Висновки. Підсумовуючи, слід зазначити, що стан електронного судочинства нині характеризується значним прогресом та активним впровадженням у багатьох країнах світу. Судочинство все більше переходить на цифрові платформи, що дозволяє здійснювати подачу документів, проведення засідань та прийняття рішень онлайн. Багато держав уже створили спеціалізовані електронні системи для судочинства, що забезпечують зручність та доступність для всіх учасників процесу. Наприклад, в Україні активно розвивається система електронного судочинства, яка включає електронний кабінет судді, електронні бази даних та онлайн-консультації для громадян. Технологічні досягнення сприяють удосконаленню електронного судочинства, забезпечуючи високий рівень безпеки та конфіденційності даних. Використання сучасних інформаційних технологій, таких як хмарні обчислення, блокчейн та штучний інтелект, дозволяє підвищити ефективність судочинства та знизити ризики шахрайства. Автоматизація рутинних процесів, впровадження електронного документообігу та відеоконференцій роблять судочинство більш гнучким та адаптивним до потреб сучасного суспільства. Ці інновації сприяють швидшому розгляду справ та підвищенню якості судових рішень. Незважаючи на значні успіхи, електронне судочинство стикається з низкою викликів. Одним із головних є необхідність забезпе-

чення рівного доступу до цифрових ресурсів для всіх громадян, включаючи людей з обмеженими можливостями та мешканців віддалених регіонів. Крім того, наявні питання щодо захисту персональних даних та кібербезпеки, які потребують постійного моніторингу та вдосконалення законодавчої бази. Також важливо забезпечити належну підготовку суддів та інших працівників судової системи до роботи з новими технологіями, щоб максимально використовувати їх потенціал.

Дослідження міжнародних практик у сфері електронного судочинства є надзвичайно важливим для ефективного розвитку національної судової системи. Судочинство, яке інтегрується з глобальними цифровими тенденціями, може значно покращити свою ефективність, запозичуючи успішні рішення та інновації з інших країн. Аналіз міжнародного досвіду дозволяє виявити найкращі практики впровадження електронних платформ, забезпечення кібербезпеки та захисту даних, а також оптимізації процесів судочинства. Крім того, вивчення міжнародних стандартів сприяє гармонізації процедур судочинства, що важливо для міжнародної співпраці та вирішення транснаціональних правових питань. Таким чином, систематичне дослідження та адаптація міжнародних практик є ключовим фактором успішного впровадження та розвитку електронного судочинства в Україні, забезпечуючи його відповідність найвищим світовим стандартам та підвищуючи довіру громадян до судової системи. Це і стане увагою подальших досліджень.

Список використаних джерел:

1. Чудик Н. І. Ефективність функціонування правосуддя та судова реформа в Україні. *Україна в умовах реформування правової системи: сучасні реалії та міжнародний досвід* : матеріали III Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Тернопіль, 20–21 квіт. 2018 р.). Тернопіль : ТНЕУ, 2018. С. 142–143.
2. Смокович М. І. Адміністративна юстиція та електронне судочинство в Україні. *Прикарпатський юридичний вісник*. 2020. Випуск 4 (33). С. 77–81.
3. Сердюк Л. Р. Організаційно-правові основи впровадження електронного судочинства в Україні : дис. на здобуття наук. ступеня кандидата юридичних наук за спеціальністю : 12.00.10 «Судоустрій; прокуратура та адвокатура». Приватний вищий навчальний заклад «Львівський університет бізнесу та права», Львів, 2017. 166 с.
4. Сергеев К. Вимоги до законодавчої діяльності в епоху гіпердинамічного розвитку інформаційних технологій. *Підприємництво, господарство і право*. 2019. № 10. С. 137–145.
5. Рудюк В. С. Діджиталізація в сучасному судочинстві. *Філософські та методологічні проблеми права*. 2020. № 2 (20). С. 82–85.
6. Русанова І. Сучасні проблеми запровадження електронного судочинства в Україні. *Публічне право*. 2021. № 3 (43). С. 41–49.

7. Решота В. Проблеми визначення основних понять у сфері здійснення правосуддя. *Вісник Львівського університету. Серія юридична*. 2016. Випуск 62. С. 119–127.
8. Політанський В.С. Доктрина поняття електронного управління. *Legea si Viata*. 2018. № 1/2. С. 98–101.
9. Погорілецька А.В., Богатирьова М.О. Організаційно-правові аспекти функціонування системи документообігу суду. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2018. № 6. С. 247–250.
10. Олійничук О., Олійничук Р., Колесніков А. Електронне правосуддя як елемент сучасної системи судочинства. *Актуальні проблеми правознавства*. 2021. № 3 (27). С. 141–147.
11. Обрусна С.Ю., Іванова І.В., Чубань В.С. Проблеми адміністративно-правового забезпечення електронного суду в Україні в умовах пандемії COVID-19. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2020. № 4. С. 196–199.
12. Мильцева В.С. Передумови виникнення електронного правосуддя. *Науковий вісник Херсонського державного університету*. 2018. Вип. 4. Т. 2. С. 118–120, с. 119.
13. Кушакова-Костицька Н.В. Електронне правосуддя: українські реалії та зарубіжний досвід. *Юридичний часопис Національної академії внутрішніх справ*. 2013. № 1. С. 103–109.
14. Круковес В.В. Міжнародні стандарти цивільного судочинства: поняття та ознаки. *Вчені записки ТНУ імені В.І.Вернадського. Серія : юридичні науки*. 2020. № 2. Том 31 (70), ч. 1. С. 90–94.
15. Кошман А.В. Перспективи застосування дистанційного правосуддя після пандемії COVID-19. *Наукові записки НаУКМА. Юридичні науки*. 2022. Т. 9–10.

References:

1. Chudyk, N.I. (2018). Efektyvnist' funktsionuvannya pravosudiva ta sudova reforma v Ukraini [Effectiveness of the functioning of justice and judicial reform in Ukraine]. In Materials of the III International Scientific and Practical Conference "Ukraine in the conditions of reforming the legal system: modern realities and international experience", pp. 142–143. Ternopil: TNEU [in Ukrainian].
2. Smokovych, M. I. (2020). Administratyvna yustytziya ta elektronne sudochynstvo v Ukraini [Administrative justice and electronic judiciary in Ukraine]. *Prykarpats'kyi yurydychnyy visnyk – Subcarpathian Legal Bulletin*, 4(33), 77–81 [in Ukrainian].
3. Serdyuk, L.R. (2017). Orhanizatsiyno-pravovi osnovy vprovadzhennya elektronnoho sudochynstva v Ukraini [Organizational and legal bases of implementing electronic judiciary in Ukraine]. *Candidate's thesis*. Private Higher Education Institution "Lviv University of Business and Law", Lviv [in Ukrainian].
4. Serhyeyev, K. (2019). Vymohy do zakonodavchoyi diyal'nosti v epokhu hyperdynamichnoho rozvytku informatsiynykh tekhnolohiy [Requirements for legislative activity in the era of hyperdynamic development of information technologies]. *Pidpryyemnytstvo, hospodarstvo i pravo – Entrepreneurship, Economy and Law*, 10, 137–145 [in Ukrainian].
5. Rudyuk, V.S. (2020). Didzhitalizatsiya v suchasnomu sudochynstvi [Digitalization in modern judiciary]. *Filosof's'ki ta metodolohichni problemy prava – Philosophical and Methodological Problems of Law*, 2(20), 82–85 [in Ukrainian].
6. Rusanova, I. (2021). Suchasni problemy zaprovadzhennya elektronnoho sudochynstva v Ukraini [Current problems of introducing electronic judiciary in Ukraine]. *Publichne pravo – Public Law*, 3(43), 41–49 [in Ukrainian].
7. Reshota, V. (2016). Problemy vyznachennya osnovnykh ponyat' u sferi zdiysnennya pravosudiva [Problems in defining the basic concepts in the field of justice administration]. *Visnyk L'vivskoho universytetu. Seriya yurydychna – Bulletin of Lviv University. Legal Series*, 62, 119–127 [in Ukrainian].
8. Politanskiy, V.S. (2018). Doktryna ponyattya elektronnoho upravlinnya [Doctrine of electronic management concept]. *Legea si Viata – Law and Life*, 1/2, 98–101 [in Ukrainian].
9. Pohoriletska, A. V., & Bohatyr'ova, M. O. (2018). Orhanizatsiyno-pravovi aspekty funktsionuvannya systemy dokumentoobihu sudu [Organizational and legal aspects of the court's document circulation system functioning]. *Yurydychnyy naukovyy elektronnyy zhurnal – Legal Scientific Electronic Journal*, 6, 247–250 [in Ukrainian].
10. Oliynykchuk, O., Oliynykchuk, R., & Kolesnikov, A. (2021). Elektronne pravosudiva yak element suchasnoyi systemy sudochynstva [Electronic justice as an element of the modern judiciary system]. *Aktual'ni problemy pravoznavstva – Current Problems of Jurisprudence*, 3(27), 141–147 [in Ukrainian].
11. Obrusna, S. Yu., Ivanova, I. V., & Chuban, V. S. (2020). Problemy administratyvno-pravovoho zabezpechennya elektronnoho sudu v Ukraini v umovakh pandemiyi COVID-19 [Problems of administrative and legal support of electronic court in Ukraine during the COVID-19 pandemic]. *Yurydychnyy naukovyy elektronnyy zhurnal – Legal Scientific Electronic Journal*, 4, 196–199 [in Ukrainian].

12. Miltseva, V.S. (2018). Peredumovy vynyknennya elektronnoho pravosuddya [Prerequisites for the emergence of electronic justice]. *Naukovyy visnyk Khersons'koho derzhavnoho universytetu – Scientific Bulletin of Kherson State University*, 4, Vol. 2, 118–120 [in Ukrainian].
13. Kushakova-Kostytska, N.V. (2013). Elektronne pravosuddya: ukrayins'ki realiyi ta zarubizhnyy dosvid [Electronic justice: Ukrainian realities and foreign experience]. *Yurydychnyy chasopys Natsional'noyi akademiyi vnutrishnikh sprav – Legal Journal of the National Academy of Internal Affairs*, 1, 103–109 [in Ukrainian].
14. Krukoves, V.V. (2020). Mizhnarodni standarty tsyvil'noho sudochnystva: ponyattya ta oznaky [International standards of civil judiciary: concepts and characteristics]. *Vcheni zapysky TNU imeni V.I. Vernads'koho. Seriya: yurydychni nauky – Scientific Notes of TNU named after V.I. Vernadsky. Legal Series*, 2, Vol. 31(70). Part 1, 90–94 [in Ukrainian].
15. Koshman, A.V. (2022). Perspektyvy zastosuvannya dystantsiynoho pravosuddya pislia pandemiyi COVID-19 [Prospects for the application of remote justice after the COVID-19 pandemic]. *Naukovi zapysky NaUKMA. Yurydychni nauky – Scientific Notes of NaUKMA. Legal Sciences*, 9–10 [in Ukrainian].